

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Oszályozás

Tárgy

385.858

Hely

Idő

"1916"

Személy

Szerző: ~

Cím: Budapest réme: a villamos.

Forrás: Népszava.

Bp.

(Helv)

416. X 10

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Budapest réme: a villamos.

*

A mézárások krónikájából: egy hónap alatt ötven elgázolás. — Kilenc ember meghalt a kerekek alatt. — A véres vasárnap: hét elgázolás.

A budapesti villamosok nem irgalmaznak, mindennap megkivánják a maguk véres falatját. A mesebeli bikaszörny, Minotaurus minden kilencedik esztendőben megkövetelte a maga hét-hét áldozatát: hét ifju szüzet és hét ifju legényt. A budapesti villamoszörnyek azonban nem várnak kilenc évig és nem olyan válogatósak sem, mint a krétai emberfaló Minotaurus. Ők mindennap akarnak táplálkozni emberhussal és embervérrel és nem ragaszkodnak éppen szüzekhez és ifju legényekhez sem. Mindegy nekik, hogy ki kerül gyilkos kerekeik alá; öreg, fiatal, asszony, férfi vagy gyerek. A budapesti villamosok csak embervérben akarnak fürödni és ez a vágyuk teljesül is. Ritka nap, amely villamosszerencsétlenség nélkül mulik el. Ha nem gázolnak, összeütköznek, de valaminek kell történni.

A háboru óta fokozottabb mértékben gázálkodnak Budapesten a villamosok. És ennek főképen a villamostársaságoknál uralkodó bestiális rendszer az oka. Ez a rendszer a háboru óta nem változott, sőt rosszabbodott. A budapesti villamostársasá-

gok a háboru előtt is embertelen módon kizsákmányolták az alkalmazottakat. Olyan fizetés mellett és munkaidőbeosztással, mint a budapesti villamosoknál, teljességgel lehetetlen, hogy az alkalmazottak lelkiismeretesen és tisztességesen lássák el kötelességeiket. A háboru következtében a villamostársaságok régi és begyakorolt alkalmazottjainak nagyrésze bevonult katonai szolgálatra. Ezek helyett a társaságok új embereket alkalmaztak. Részben nőket is. A fizetés természetesen most is olyan silány, olyan nevetségesen csekély, mint azelőtt, úgy hogy abból különösen mostanság megélni egészen lehetetlen. Nem esoda hát, ha ezek az új emberek — akik egyébként a legalsóbb rétegből kerültek ki —, akik kora reggeltől késő estig kemény robotban vannak és közben még megközelítőleg emberségesen sem tudnak táplálkozni, képtelenek azzal a figyelemmel és odaadással végezni a munkájukat, amely ehhez föltétlenül szükséges. De ezek az új elemek hiján vannak annak az intelligenciának is, amely szintén egyik fontos kelléke a lelkiismeretes munkának. Nagyjában tehát ezek volnának az egyre szaporodó és minden nap megismétlődő villamosszerencsétlenségeknek az okai. De nem hagyhatjuk ki a sorból a budapesti hatóságokat sem, amelyek szintén bűnösök abban, hogy a budapesti villamosok rendszeresen veszélyeztetik a közbiztonságot. A budapesti hatóságok azonban csak a munkássággal szemben tudnak és mernek eré-

lyesek lenni. A gazdag kapitánstársaságok előtt meghunyászkodnak és tessék-lás-sék intézkedéseknél egyéb nem telik tőlük. És így csak természetes, ha a villamostársaságok egyáltalában nem törődnek az elgázolásokkal. Mert nincs mitől tartaniok, nem félnek.

*

Egy hónap véres krónikáját iktatjuk ide. Sebtyben összeállítottunk egy kis statisztikát az utóbbi hónap villamosszerencsétlenségeiről. Ez a kis statisztika mutatja, hogy mit végeztek ez alatt az egy hónap alatt a budapesti villamosok:

- Szeptember 1. A Károly-köruton egy Közuti elgázolta Szekér Györgyöt. **Meghalt.**
2. A Retek-utcában Horváth Ilona került egy Közuti kocs alá. Fején sulyosan megsérült. — Marzevicz Józsefnét Szent-Lőrincen egy Városi kocs alá **halálra gázolta.** — Nagy Lajos Erzsébetfalván került egy Városi kocs alá. **Életveszedelmes sérülés.**
3. Less Antalt a Lajos-utcában gázolta el egy Közuti. **A jobb lábát vesztette.** — Szabó Lajos a Lónyay-utcában került egy Közuti alá. — **A jobb lábát vesztette.**
4. Bérezi Benót Erzsébetfalván elgázolta egy Közuti kocs. **A jobb lába nyomorodott meg.**
5. A Baross-utcában egy Városi kocs elgázolta Janik Jánosné. **Sulyos fejséb.**
6. Az Orezy-téren egy Közuti kocs elgázolta Latinszky Jánost. **A jobb lábát lemetszették a kerekék.** — Weisz Salamont az Üllői-uton egy Városi elütötte. **Sulyos fejséb.**
8. A Károly-köruton egy Közuti kocs elgázolta Kellerman Vilmost. **Életveszedelmes sérülés.**
9. Az Üllői-uton Mosl Károly egy Közuti kocs alá került. **Sulyos sérülés.**
12. A Fehérvári-uton egy Közuti kocs elgázolta Klein Imrét. **Mind a két lábán sulyos sérülés.**
14. **Két villamos kocs összeütközött.** Langhoffer kocsis sulyosan megsérült.
15. A Ceglédi-uton egy Városi kocs elgázolta Kohajda Istvánt. **Meghalt.**
17. A Kossuth Lajos-utcában Holló János egy Közuti alá került. **Jobb lába eltört.**
18. A Kerepesi-uton a helyiérdekű elgázolta Lukács Jánost. **Meghalt.**
19. Horváth Albert a Károly-köruton Közuti alá került. **Életveszedelmes sérülés.** — Turesácsányi Mártont elütötte egy Közuti.
20. A Mester-utcában egy Városi kocs elütötte Fleischmann Lászlót.
21. A Váci-uton Sanz Sándor egy Közuti alá került. **Sulyos sérülés.** — Fofskammer Istvánnét a Rákóczi-uton elgázolta egy Közuti kocs. **Sulyos sérülés.** —

- Thokoly-uton villamosok összeütközése. Szekeres István sulyosan megsérült.
24. A Soroksári-uton a helyiérdekű elgázolt egy ismeretlen embert. **Meghalt.** — A nyugati pályaudvarnál két villamos összeütközött. **Többen megsérültek.**
26. Erzsébetfalván a helyiérdekű elgázolta Donakovits Mladent. **Meghalt.** — Schreiner Károlyt elgázolta egy Közuti kocs. **Sulyos sérülés.** — A Mehmed-uton Meszes János egy Közuti alá került. **Jobb lába elveszett.** — Erzsébetfalván Ebert Istvánt elgázolta a helyiérdekű. **Sulyos fejsérülés.**
27. Koza Jánost a Váci-uton elgázolta egy Közuti. **Sulyos sérülés.** — A Rákóczi-uton Mester Lászlót egy Közuti elgázolta. **Sulyos sérülés.**
28. Herczeg Sándort a Baross-utcában elütötte egy Városi kocs. **Sulyos sérülés.**
29. Az Aréna-uton Forster József, az Üllői-uton Witt Vilmos került egy Közuti kerek alá. **Mind a kettőnél sulyos lábsérülés.** — A Népszínház-utcában elgázolta egy Városi kocs Horváth Antalt. **Sulyos sérülés.** — A Rákóczi-uton elgázolta egy Közuti kocs dr. Fleischmann Illésné. **Egyik lábát elvesztette.**
30. A Mester-utcában Fischer Sándort elgázolta egy Városi kocs. **Sulyos sérülés.** — Kőbányán Kalla Kálmánt elgázolta egy Közuti. **Sulyos sérülés.**
- Október 1. Kiefer Gizella a Lajos-utcában egy Közuti kocs alá került. **Meghalt.** — A Bethlen-utcában Staniszka Pétert elgázolta egy Közuti kocs. **Sulyos sérülés.**
4. A Felső erdőson egy Városi kocs elgázolta Feldmann Andort. **Sulyos sérülés.** — A Károly-köruton Khan Józsefet elütötte egy Közuti kocs. **Jobb lábát lemetszették a kerekék.**
- Október 5. A Zsigmond-utcában egy Közuti kocs elgázolta Fuchs Józsefet. **Meghalt.**
6. A Köztemető-uton Kaloesán Sándor egy Közuti alá került. **Sulyos sérülés.**
7. A Lónyay-utcában egy Közuti elgázolta Tóth Ernőt. **Sulyos lábsérülés.** — A Ferenc József-rakparton egy Városi kocs elütötte Hussert Katalint. **Sulyos lábsérülés.**

Október 8 (a vasárnapi gázolások):

A Damjanich-utcai remisben László József 17 éves villamosváltó az egyik villamosról leesett és **bal lábát törte.** A Rókus-kórházba vitték. — Szulai Károly 11 éves fia a budafoki helyiérdekű villamos egyik kocsijáról **menet közben leugrott.** A pótkocsi alá került, amelynek kerekai **jobb kezefejét elvágták.** A Rókus-kórházba vitték. — A Béke-téren Balázs József 7 éves tanuló egy villamos **elütötte. Sulyos sérülésekkel** a Fehér Kereszt-kórházba vitték. — A Baross-téren Kövesi Áron 17 éves cipész-tanonc **fölugrott egy villamosra.** Az utasok közül valaki kalapját lekapta és eldobta. Kövesi utána ugrott, de **leesett és a pótkocsi alá került. Jobb karja eltört.** A Rókus-kórházba vitték. — A Lehel-utca 41. számú ház előtt a 109-es számú BUR-kocsiról Petkó Karo bosnyák ezredbeli katona **leugrott,** a pótkocsi alá került, ahonnan **holtan húzták ki.** — Weinmüller János 64 éves szabómester a várkerti rakparton **leesett a villamosról.** Eszméletlen állapotban vitték a Rókus-kórházba. — Az Átlós-ut 11. számú ház előtt Marsicz Károlyné 55 éves napszámosnő **menetközben leesett a villamosról. Agyrázkódást szenvedett.** A Dolog-kórházba vitték.

Ime: egy hónapnak az anyaga. Egy hónap alatt a villamosok **ötven embert gázoltak el.** Ezek közül kilenc embernek a halálát jelentette a rendőri sajtóiroda. Nagyon valószínű azonban, hogy a sulyosan sérültek között is meghaltak néhányan, de ezekről a rendőri sajtóiroda nem vezet nyilvántartást. Azt hisszük, hogy a budapesti villamosrémségek illusztrálására éppen elegendő ez a kis statisztika, amelyet sebtiben összeállítottunk. Az utóbbi időben a rendőri jelentéseknek majdnem mindegyikében azt olvashatjuk, hogy az illető, aki szerencsétlenül járt, **leugrott, fölugrott vagy leesett a villamosról.** De természetesen egyetlen szóval sem emlékezik meg a rendőri jelentés arról, hogy **kinek a hibájából történt a szerencsétlenség?** Ezt persze, a legtöbb esetben, a rendőrség sem tudja nyomban megállapítani. Az a körülmény azonban, hogy **a villamosszerencsétlenségek napirenden vannak, arra vall,** hogy nem a közönségben, hanem a rendszerben

van a hiba. Nem akarjuk elvitatni, hogy itt-ott a közönség is hibás. Jól tudjuk, hogy a budapesti közönség fegyelmezetlen, de ebből korántsem mernők levonni azt a következtetést, hogy a szerencsétlenségeknek általában a közönség az oka. A gyakori szerencsétlenségeket lényegében az okozza, hogy a vállalkozások embertelenül kizsákmányolják az alkalmazottakat, túlságosan, nevetségesen kicsiny a fizetésük, túlhosszu a munkaidejük és emiatt nem kapnak megfelelő embereket. És tetejében a hatóságok sem törődnek a dologgal. Hiszen legnagyobbrészt szegény ördögök kerülnek a kerekek alá.
